

Porucs, pallassos i tortugues

«Junts ha decidit apropiarse del temps polític. I de l'emprovarador d'unitats independentistes»

1. El PSOE ha acabat gairebé renunciant a governar Madrid. Del no passaran al claudicant tornarem a deixar-los passar. Ocupant l'escenari, però sense acabar de plantar cara ni projecte. Sense acabar de marcar la distància. Potser només la gosadia de Pablo Iglesias i la feina d'Iñigo Errejón, i els seus esforços per mobilitzar el vot dels més desfavorits, permeten mantenir oberta la possibilitat que la dreta extrema i l'extrema dreta no es perpetuïn a la capital de l'Estat. A les espatlles d'una societat condicionada per haver naturalitzat el centralisme de l'administració pública, l'atracció de seus empresarials i la desertització de l'entorn. I amb unes classes populars locals sotmeses a sobredosis del discurs de la caverna política i mediàtica, preferentment apuntant als sospitosos i sospitoses habituals (Podemos i el comunisme, Catalunya i l'independentisme).

El PSOE ha perdut la capital perquè va renunciar ja fa molt temps a l'hegemonia cultural i al vincle entre la ideologia suposada i la política practicada. Perquè ha adoptat com a propis massa trets del model d'Estat i massa prioritats socials de les dretes. Perquè ha renunciat a bona part del seu ideari d'esquerres; a còpia voler surar sense prendre decisions i de refiar-ho tot - Sánchez especialment- als cops d'efecte i a les jugades mestres. A Catalunya sabem de què va això de la política gestual i la fantasia simbòlica desconnectades de la realitat. Si el PSOE surt escaldat de les eleccions d'aquestes hores immediates, pot entrar en una espiral difícil d'aturar. Sobretot si no activa els indults als presos polítics i greixa l'aliança amb les esquerres sobiranistes *perifèriques*. O actua amb celeritat i fermesa o serà Sánchez qui acabarà pidolant els vots, no de Ciutadans sinó de Vox.

2. Els jutges -i el sistema judicial en general- són un dels exemples més clars de la descomposició del règim del 78 i de la pèrdua de l'hegemonia de les esquerres a Espanya. El pes de la cultura de la reacció, amb arrels manifestament franquistes campa desacomplexada: als cossos policials, dins dels estaments militars, en l'alt funcionariat o en la cúpula judicial. Filtracions als mitjans amics -que són molts- i aplicació de condemnes mediàtiques als adversaris polítics -que també són molts. Cada setmana tenim novetats a propòsit de les interferències judicials en la vida política; sempre en la mateixa direcció. Connivència judicial amb les clavegueres de l'Estat. Exculpació de la violència de l'extrema dreta. Avals per a desnonaments contraris al més elemental sentit comú. Sentències vergonyoses que contemporitzen amb la violència de gènere. Falsedat manifesta en les instruccions, caracteritzacions i testimonis que busquen processar i condemnar la protesta o la llibertat d'expressió i manifestació (mobilitzacions del 20 de setembre o l'1 d'octubre a Catalunya). Accions de la Fiscalia amb intencionalitat estrictament política (recurs contra el 3r grau dels presos polítics, recurs contra la sentència absolutòria a la Sindicatura electoral de l'1 d'octubre...).

Hi ha una gran diversitat de persones treballant al sistema judicial, moltes d'elles competents, diligents i honestes. Segurament la majoria. Però l'evidència de la incompetència, la ignorància i la mala fe, fins en els nivells superiors del sistema -i potser sobretot en aquests nivells-, hauria d'haver fet saltar totes les alarmes democràtiques. Reduïda la política als procediments, El sistema judicial ha aconseguit el control d'aquells procediments i els fa servir per escanyar la democràcia. La dictadura dels jutges. Els jutges s'han erigit en el poder definitiu, el que està per damunt de tots els altres, que gaudeix d'impunitat i que ningú pot impugnar. Aquest desequilibri de poders és, ara mateix, un obstacle fonamental per a l'exercici de drets i llibertats. A la pràctica, un obstacle tan rellevant com les dramàtiques desigualtats econòmiques, el desarmament ideològic de la socialdemocràcia o els estralls de la pandèmia.

3. La formació de Govern s'allarga més del compte. Junts ha decidit apropiarse del temps

polític. I de l'emprovador d'unitats independentistes. Com si fossin seus. La seva prioritat és mostrar capacitat de condicionar la hipotètica coalició per obtenir el màxim de contrapartides. I poder assenyalar una ERC feble (costi el que costi; com a la Diputació de Barcelona) com a cortina de fum davant les mateixes penúries i conflictes. Sembla que no importin prou les urgències socials ni les conveniències de tota mena: pressupostàries, de reputació de les institucions, de canalització de les preocupacions ciutadanes. La política queda així reduïda a un joc de sobretaula, sense presses ni toc de queda.

La diligència exhibida és la mateixa que per explicar el projecte polític de la nova formació (que no és ben bé postconvergent, ni de dretes, ni d'esquerres) o per evitar la prolongació de la interinitat del Govern. Tothom té clar l'efecte dilatori que produïen en la direcció de Junts les enquestes d'opinió amb dades desfavorables de fa un any. I tothom té clar quina seria ara la situació si el resultat electoral d'ERC i Junts hagués estat l'invers i a Junts li hagués correspost la iniciativa de formar Govern i d'exercir la Presidència. Ja tindríem Govern. Em sembla que Junts comet un error greu d'apreciació per mirar massa el seu espai i poc el conjunt del país. Ningú no entén ja quin benefici col·lectiu proporciona diferir la formació de Govern. La temptació de ser alhora Govern i oposició potser resulta llaminera, però pot decantar els equilibris interns de Junts a favor dels sectors més conservadors i pot hipotecar les opcions de bastir, en un futur immediat, una àmplia majoria social independentista. De fet, ja no queden més talles, models ni colors per emprovar. Toca prendre la decisió.